

הוכן ע"י כולל עיון הדף

1 ת. ד. 43087, הר נוף, ירושלים 91430
טל/פקס 6515004 • daf@dafyomi.co.il

גיטין דף עה.

אחר תקנת של הלל גבי בתי ערי חומה שיהיה חולש מעותיו בלשכה, מה הדין ב"הרי זה גיטך על מנת שתתני לי מאתים זוז" - ונתנה לו בעל כרחו?

לרוב פפא / רב שימי בר אשי	לרובא	
הויא נתינה ²	לא הויא נתינה ¹	ללישנא קמא
לא הויא נתינה ³	הויא נתינה	לאיכא דאמרי

כיצד מתיישבים הרישא והסיפא של הברייתא דלהלן?

ה"ז גיטך והנייר שלי - אינה מגורשת	ע"מ שתחזירי לי את הנייר - מגורשת	
כי לא נתן לה כלום	כרשב"ג - שיכולה להחזיר דמי הנייר ⁴	לרב חסדא
כי לא נתן לה כלום	כר"מ - דהיכא שלא כפל התנאי אינו כלום ⁵	לאביי
כי לא נתן לה כלום	דלא הוי תנאי כי המעשה קודם לתנאי ⁶	לרובא
כי לא נתן לה כלום	דהוי תנאי ומעשה בדבר אחד ⁷	לרב אדא
כי לא נתן לה כלום	כרבי - דכל האומר ע"מ כאומר מעכשיו ⁸	לרב אשי

¹ ודייק הכי, מדאיצטריך ליה להלל לתקן בבתי ערי חומה דנתינה בעל כרחו מועלת, ש"מ שבעלמא - במקום שלא תיקן - נתינה בע"כ לאו נתינה.

² והלל הוצרך לתקן בבתי ערי חומה משום ששם יש עוד חסרון - שגם נותן את הכסף שלא בפניו, משא"כ בגט שאף שזה בעל כרחו הוא בפניו ובזה כן מהני נתינה בע"כ.

³ דהלל תיקן תקנתו דוקא גבי ממון, אבל גבי גט דאיסור לא תיקן, ושם י"ל שבין כשיש ב' חסרונות שגם הוי בע"כ וגם שלא בפניו, ובין כשיש רק חסרון אחד דהוי בפניו ובע"כ, לא מועילה נתינה בע"כ בלא תקנת הלל.

⁴ רשב"ג דמתניתין ס"ל שאם אבדה איצטליתו יכולה לשלם דמים ויתקיים התנאי ויהיה גט, וא"כ ה"ה כאן כיון שיכולה לפייסו בדמי הנייר ויחולו הגירושין, וא"כ נמצא שכן קיבלה ממנו גט. והקשה על זה אביי, דהרי רשב"ג מודה לרבנן היכא שהאיצטלית נמצאת בעין שצריך לקיים את התנאי כפשוטו ולהחזירה, וכן כאן כיון שהנייר נמצא לא מועיל שתתן לו דמי הנייר, וצריך להיות שלא תהיה מגורשת.

⁵ והקשה על זה רבא, דמשמע שאם כן כפליה לתנאיה יודה ר"מ שהוי גט, וקשה הרי המקרה של התנאי בברייתא הוא אינו דומה לתנאי בני גד ובני ראובן - שממש לומדים כל דיני תנאים, ואחד הדינים שצריך שיהיה התנאי קודם למעשה, וכאן היה המעשה קודם דהרי אמר: הרי זה גיטך קודם לתנאי שהנייר שלי.

⁶ דהיה צריך לומר אם תחזירי לי את הנייר הרי זה גיטך.

⁷ דהמעשה הוא נתינת הנייר שעליו כתוב הגט, והתנאי הוא חזרת הנייר, והרי שהתנאי והמעשה בדבר אחד. ומבני גד ובני ראובן למדנו שצריך להיות התנאי בדבר אחד (כגון מה שהתנו שיעברו את הירדן) ומעשה בדבר אחד (שינחלו בעבר הירדן המזרחי - ארץ סיחון ועוג).

⁸ וכיון שכן הרי זה כאומר שכשתחזיר הנייר יחולו הגירושין מעכשיו - דהיינו משעת הנתינה, והרי שבשעה שחלו הגירושין היה הנייר שלה.

הוכן ע"י כולל עיון הדף

2

ת.ד. 43087, הר נוף, ירושלים 91430
טל/פקס 6515004 • daf@dafyomi.co.il

גיטין דף עה:

האומר "הרי זה גיטך על מנת" וכו' כדלהלן, מה הדין?

כשמת התינוק או האב או שמקפיד עליה	כשהאב או התינוק לפנינו	
הוי גט מיד ¹	משמשת את אביו כל חייו	ע"מ שתשמישי את אבא
הוי גט מיד	לת"ק: מניקה ב' שנים ² לר' יהודה: מניקה י"ח חודש	ע"מ שתניקי את בני
לת"ק: לא הוי גט לרשב"ג: הוי גט ³	מניקה ומשמשת ב' שנים	ע"מ שתשמישי או תניקי ב' שנים

כיצד מתרצים את הסתירה בין משנתנו לברייתא בדין
ע"מ שתשמישי את אבא או תניקי את בני?

לברייתא: יום אחד	למשנתנו: זמן ארוך וכנ"ל	
כרבנן	כרשב"ג	לרב חסדא בהו"א ⁴
כרשב"ג	כרבנן	לרב חסדא במסקנא ⁵
במפרש יום אחד	בסתם ⁶	לרבא
גם בסתם - כמפרש יום אחד	יום אחד משתי שנים ⁷	לרב אשי

¹ לרש"י דוקא באופן שעכ"פ שימשתו לאב או הניקה לבן יום אחד לפחות. והתוס' (בד"ה מת) חולקים וס"ל דאפ"י לא שימשה ולא הניקה כלל הוי גט.

² ומונים את הב' שנים (או הי"ח חודש) מזמן לידת התינוק, (ולא מזמן נתינת הגט).

³ ס"ל לרשב"ג שכל עכבה שאינה נעשית מחמת - הוי גט אפ"י שלא יכולה לקיים את התנאי. אכן אם היא זו שהרגיזתו ולכן הוא מקפיד עליה, גם רשב"ג מודה דלא הוי גט.

⁴ חזינן מדברי רשב"ג גבי איצטלית - שאם לא נמצאת האיצטלית תתן את דמיה - והיינו שמתכוון להרווחה, וכיון שהרווחה היא לאביו כל חייו ובתינוק ב' שנים, אינה נפטרת בפחות מזה. אכן לרבנן דאמרו "איצטלית דוקא" - ה"ה שימוש דוקא, וביום אחד משמשת אותו נתקיים התנאי ולא צריכה יותר.

⁵ רבנן מחמירים בתנאי וכנ"ל - ולכן צריך הרבה זמן, אולם לרשב"ג שמקל בתנאי, יש לפרש שאפ"י ביום אחד סגי - ונתקיים התנאי.

⁶ וסתם הוא כפי הצורך, ובאביו זה כל ימי חייו ובתינוק זה ב' שנים.

⁷ פ"י, אין כוונת המשנה גבי תינוק שצריך להניק כל השנתיים לרבנן ולר' יהודה כל הי"ח חודש, אלא ה"ק: הרי היא יכולה לקיים את התנאי ביום אחד מתוך הזמן הזה, אולם אם לא קיימה ורוצה לקיים אחר הזמן הזה לא מהני מידי. וכן גבי אביו, היא יכולה לקיים את התנאי ולשמשו יום אחד בכל ימי חייו, אבל אחר שמת אם לא קיימה בטל הגט.